

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 223/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen ehdokkaan vaalirahoituksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Päivi Räsänen /kd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 223/2016 vp:

Aikooko hallitus puuttua eduskuntavaalien ja europarlamenttivaalien kampanjakulujen kasvuun lisäämällä maksettua mainontaa koskevan kampanjakaton ehdokkaan vaalirahoituksesta annettuun lakiin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Eduskunta edellytti kannanotossaan 11.2.2014 tarkastusvaliokunnan mietinnön (TrVM 9/2013 vp) johdosta, että valtioneuvosto ryhtyy toimenpiteisiin ja selvittää vaali- ja puoluerahoitusta koskevat uudistamistarpeet. Oikeusministeriö asetti eduskunnan kannanoton johdosta parlamentaarisen työryhmän selvittämään vaali- ja puoluerahoituslainsäädännön tarkistamista. Työryhmän tehtävänä oli laatia ehdotus siitä, millä tavoin tarkastusvaliokunnan esittämät ja muut mahdolliset vaali- ja puoluerahoitusta koskevat kehittämissuositukset olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa.

Työryhmä luovutti yksimielisen mietintönsä oikeusministeriölle 22.4.2015 (Oikeusministeriö, Mietintöjä ja lausuntoja 29/2015). Työryhmän ehdotusten pohjalta annettiin hallituksen esitys eduskunnalle (HE 73/2015). Eduskunta säätöi lain ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain muuttamisesta, joka tuli voimaan 1.1.2016 (1689/2015).

Eduskunnan tarkastusvaliokunnan mietinnössä TrVM 9/2013 vp koottiin esiin nousseita puoluelain ja ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain eri kehittämistarpeita. Valiokunta ei ehdottanut vaalikampanjan kokonaiskulujen ylärajan määrittämistä. Kampanjakulujen katon asettaminen ei sen vuoksi ollut vaali- ja puoluerahoituslainsäädännön tarkistamista selvittäneessä työryhmässä erityisesti esillä.

Vaalikohtaisten kampanjakulujen ylärajan asettamista harkittiin jo vaali- ja puoluerahoituslainsäädännön valmistelun yhteydessä (Vaali- ja puoluerahoitustoimikunnan välimietintö, komiteamietintö 2009:1). Toimikunnan ehdotus ei tältä osin ollut yksimielinen. Käsitellessään toimikunnan ehdotusten pohjalta annettua hallituksen esitystä laiksi ehdokkaan vaalirahoituksesta (HE 13/2009) eduskunnan perustuslakivaliokunta totesi, että se ei näe tarvetta asettaa laissa vaalikampanjan kokonaiskuluille mitään tiettyä enimmäismäärää. Sen sijaan laissa säädettiin tukikatto siten, että ehdokas ei saa sisällyttää vaalirahoitukseensa yhdeltä tukijalta laissa säädetyn rajan ylittävää tukea. Tällä haluttiin rajoittaa ehdokkaiden taloudellisia sidoksia yksittäisiin lahjoittajiin.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 223/2016 vp

Tarkastusvaliokunta on vastikään mietinnössään TrVM 1/2016 vp käsitellyt kampanjakulujen ylärajan mahdollista asettamista ja pitää asiaa selvittämisen arvoisena. Koska vaali- ja puolerahoituslainsäädännön tarkistamistarpeet on hiljattain selvitetty, vaalirahoituslainsäädännön uudelleen avaaminen ei kuitenkaan liene tarkoituksenmukaista lähiaikoina. Tarvetta eduskunta- ja europarlamenttivaalien kampanjakaton asettamiseen on jatkossa hyvä seurata.

Helsingissä 3.5.2016

Työ- ja oikeusministeri Jari Lindström